

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/114/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423202539
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6423202539.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobkyne: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, 2/ mal. B. B., nar. XX.XX.XXXX a 3/ mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX, všetci trvale bytom D. E. F., XXX XX D. E. F. a právne zastúpení ADIUVANTE s.r.o., so sídlom Halenárska 412/7, 917 01 Trnava, IČO: 52 341 046, proti žalovanému: B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. F. XXX, XXX XX D. E. F., právne zastúpený Lion Law Partners s.r.o., so sídlom Komenského 14A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 862 461, v konaní o návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/73/2023 – 50 zo dňa 25. septembra 2023 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie v I. a II. výroku, ktorými uložil žalovanému, aby (dočasne) do 30.11.2023 a od 01.12.2023 nevstupoval do budovy - rekreačnej chaty súp. č. XXX, postavenej na pozemku CKN parc. č. XXX/X, na pozemok CKN parc. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 104 m², na pozemok CKN parc. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 119 m² a na pozemok CKN parc. č. XXX/X – záhrada o výmere 2525 m² nachádzajúce sa v k. ú. D. E. F., okres G. m e n í tak, že u k l a d á žalovanému, aby nevstupoval do budovy - rekreačnej chaty súp. č. XXX, postavenej na pozemku CKN parc. č. XXX/X, na pozemok CKN parc. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 104 m², na pozemok CKN parc. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 119 m² a na pozemok CKN parc. č. XXX/X – záhrada o výmere 2525 m² vedené na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie a obec D. E. F., okres G..

II. Uznesenie súdu prvej inštancie v časti III. výroku, ktorou uložil žalovanému zákaz priblíženia sa k žalobkyni 1/ na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov, s výnimkou nevyhnutnej súbežnej účasti žalobkyne 1/ a žalovaného na procesných úkonoch pred orgánmi verejnej moci, a to v nevyhnutnom rozsahu p o t v r d z u j e.

III. Uznesenie súdu prvej inštancie v časti IV. výroku, ktorým uložil žalovanému zákaz kontaktovania žalobkyne 1/ písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami p o t v r d z u j e.

IV. Uznesenie súdu prvej inštancie v časti V. výroku, ktorou poučil žalovaného o možnosti podať žalobu vo veci samej voči žalobkyni 1/ na nedôvodnosť uloženého zásahu m e n í tak, že u k l a d á žalobkyni 1/, aby podala proti žalovanému žalobu o obmedzenie, resp. úplné vylúčenie užívacieho práva žalovaného k rekreačnej chate súp. č. XXX, postavenej na pozemku CKN XXX/X, k pozemku CKN parc. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 104 m², k pozemku CKN parc. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 119 m² a k pozemku CKN parc. č. XXX/X – záhrada o výmere 2525 m² vedeným na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie a obec D. E. F., okres G. a patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva manželov na Okresný súd Žiar nad Hronom v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

V. Uznesenie súdu prvej inštancie v časti VI. výroku, ktorou vyslovil, že žalobkyňa 1/ má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% m e n í tak, že žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť

žalobkyni 1/ trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov prvoinštančného konania.

VI. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni 1/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým uznesením súd prvej inštancie vyhovel návrhu žalobcov 1/ - 3/ na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhali uloženia žalovanému, aby v zmysle ustanovenia § 325 ods. 2 písm. e) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „CSP“) do 30.11.2023 a v zmysle § 325 ods. 2 písm. f) CSP od 01.12.2023 nevstupoval do budovy - rekreačnej chaty súp. č. XXX, postavenej na pozemku CKN parc. č. XXX/X, na pozemok CKN parc. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 104 m², na pozemok CKN parc. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 119 m² a na pozemok CKN parc. č. XXX/X – záhrada o výmere 2525 m² nachádzajúce sa v k. ú. D. E. F., okres G. (ďalej aj „nehnuteľnosti“); aby sa v zmysle ustanovenia § 325 ods. 2 písm. h) CSP nepribližoval k žalobcom 1/ - 3/ na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov, s výnimkou prípadov nevyhnutnej súběžnej účasti žalobcov a žalovaného na procesných úkonoch pred orgánmi verejnej moci, a to v nevyhnutnom rozsahu a aby v zmysle ustanovenia § 325 ods. 2 písm. g) CSP nekontaktoval žalobcov písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami (I. až IV. výrok), poučil žalovaného o tom, že neodkladné opatrenie na návrh niektorej z procesných strán zruší v prípade, že odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené a o možnosti podania žaloby vo veci samej voči žalobcom 1/ - 3/ na nedôvodnosť uloženého zásahu (V. výrok) a vyslovil, že žalobcovia 1/ - 3/ majú voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (VI. výrok).

2. Súd prvej inštancie najmä s poukazom na § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. e), f), g) a h), § 328 ods. 1 a 2 a § 329 ods. 1 CSP žalobcami požadovanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel ako dôvodnému. Po úvodnom vysvetlení charakteru, účelu a zmyslu inštitútu neodkladného opatrenia, ako aj predpokladov pre jeho nariadenie vo všeobecnosti mal súd prvej inštancie z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu pripojených listín za osvedčené, že žalobcovia bývajú v predmetnej rekreačnej chate súp. č. XXX, ktoré je v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobkyne 1/ a žalovaného. Žalobcovia 2/ a 3/ sú mal. deťmi žalobkyne 1/ a žalovaného. Ďalej mal súd za osvedčené, že prvé roky manželstva boli medzi žalobkyňou 1/ a žalovaným nekonfliktné, avšak žalovaný po uzatvorení manželstva so žalobkyňou 1/ v roku 2014 zmenil svoje správanie a začal sa správať nielen k nej, ale aj k maloletým synom (žalobcom 2/ a 3/) vulgárne, postupne až agresívne. Po konzumácii alkoholu bol vulgárny k žalobkyni 1/ aj pred maloletými deťmi. Agresivita žalovaného sa stupňovala, čo sa prejavovalo neustálym ohrozovaním a ťažením žalovaného z jeho fyzickej prevahy. Vulgárne ako aj fyzické ataky žalovaného smerovali aj voči maloletým synom, čoho dôsledkom začali byť úzkostné stavy u maloletých, ako aj časté budenie detí v noci. Zhoršenie zdravotného stavu (najmä psychického) donútilo žalobkyňu 1/ vyhľadať odbornú psychologickú aj lekársku pomoc. V poslednej lekárskej správe zo dňa 19.09.2023 sa uvádza: „konflikty s manželom, strkal ju, tlačil, má modriny, nočné desy, nechutenstvo, vlasy jej začali padať, búšenie srdca, nemôže sa poriadne nadýchnuť, ťažkosti s koncentráciou v práci.“. Z aktuálnej správy psychologičky B. H. I. zo dňa 21.09.2023 mal súd prvej inštancie preukázané, že psychologička odporučila žalobkyni 1/, aby so synmi opustila priestory spoločného domu, všetky situácie dokumentovala, sms správy so žalovaným ukladala, so žalovaným komunikovala ideálne písomne, so synmi navštívila spádové CPPP a tiež aby vyhľadala odbornú pomoc klinického psychológa. Agresívne správanie žalovaného vyvrcholilo dňa 08.09.2023, kedy medzi žalobkyňou 1/ a žalovaným došlo v priestoroch spoločnej domácnosti k verbálnym atakom. Žalobkyňa 1/ z obavy o svoj život privolala policajnú hliadku. Následne bol žalovaný podľa § 27a zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore vykázaný zo spoločného obydlija po dobu 14 dní. Žalovaný výzve hliadky polície na opustenie domácnosti vyhovel. Vykonanou lustráciou mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaný bol aj v minulosti postihnutý za násilné správanie, ktorého sa dopustil voči žalobkyni 1/ vo forme priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) a e) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Tento priestupok spočíval v tom, že dňa 22.09.2019 v čase okolo 14.30 hod. pred rodinným domom č. XXX v obci D. E. F., J. G. po predchádzajúcej výmene názorov žalovaný fyzicky napadol svoju manželku A. B. (žalobkyňu 1/) tak, že ju jednou rukou chytil za rameno a druhou rukou za predlaktie, čím jej spôsobil zranenie, a to modrinu na ramene s rozmerom 1x1 cm, ktoré si vyžiadalo lekárske ošetrenie bez doby

liečenia a práceneschopnosti. Naliehavá potreba úpravy pomerov neodkladným opatrením podľa súdu prvej inštancie vyplýva z dlhodobejšieho násilného a hrubého správania žalovaného voči žalobcom 1/ - 3/ (pričom žalobcami 2/ a 3/ sú maloleté deti), ktoré sa vyznačuje psychickými, ako aj fyzickými útokmi a ponižovaním. Doterajšie správanie žalovaného dôvodne vyvoláva obavu, že voči žalobcom 1/ - 3/ sa aj naďalej bude správať agresívne. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v súvislosti s preukázaným násilím voči deťom je potrebné zohľadniť imperatív najlepšieho záujmu dieťaťa v zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Platí, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí. Samotný žalovaný svojim agresívnym správaním a konaním je pre žalobcov 1/ - 3/ nebezpečný, a preto uloženie zákazu vstupu žalovaného do obydľia považoval súd prvej inštancie za potrebné a dôvodné. Uviedol, že zákaz vstupu do nehnuteľnosti upravil dvoma samostatnými výrokmi, a to ako dočasný zákaz vstupu žalovaného do obydľia v trvaní do 30.11.2023 (§ 325 ods. 2 písm. e) CSP) a tiež ako trvalý zákaz vstupu žalovaného do obydľia od 01.12.2023 (§ 325 ods. 2 písm. f) CSP), teda tak, ako to v návrhu žiadali žalobcovia 1/ - 3/.

3. Za dôvodné považoval súd prvej inštancie aj uloženie žalovanému zákazu priblíženia sa k žalobcom 1/ - 3/ na vzdialenosť menšiu ako 50 m, aby sa zabránilo prípadným ďalším psychickým, či fyzickým útokom zo strany žalovaného voči nim, ktoré by im mohli spôsobiť nereparovateľné ujmy na ich duševnej či telesnej integrite. Za tým účelom súd prvej inštancie uložil žalovanému aj povinnosť nekontaktovať žalobcov 1/ - 3/ písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami. Súd prvej inštancie podotkol, že vzhľadom na krátkosť času na posúdenie dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana dočasnou formou – nariadením neodkladného opatrenia (na rozdiel od rozhodovania vo veci samej) pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkových tvrdení žalobcov 1/ - 3/ obsiahnutých v návrhu, ako aj z listinných dôkazov, ktorými mal dostatočne osvedčené, že situácia v rodine si vyžaduje takýto predbežný zásah, a to v rozsahu, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého uznesenia.

4. S poukazom na ust. § 337 ods. 1 CSP súd prvej inštancie V. výrokom napadnutého uznesenia poučil žalovaného, že môže podať žalobu vo veci samej a o tom, že neodkladné opatrenie na návrh niektorej z procesných strán zruší v prípade, že odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

5. O nároku na náhradu trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP a § 255 CSP podľa pomeru úspechu a žalobcom 1/ - 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu vzhľadom na to, že ich návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovel.

6. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal včas odvolanie žalovaný. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 62 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v platnom znení (ďalej aj „CMP“), v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. Žalovaný mal za to, že súd prvej inštancie v napadnutom uznesení vychádzal výlučne zo subjektívnych a ničím nepreukázaných tvrdení žalobkyne 1/, keď nekriticky prevzal jej tvrdenia o správaní sa žalovaného, pričom v skutočnosti práve žalobkyňa 1/ v minulosti vyvolávala konflikty, dlhodobo opakovaním verbálne a fyzicky útočí na žalovaného a následne ho z toho obviňuje. Žalovaný je názoru, že neboli splnené podmienky na jeho vykázanie zo spoločného obydľia, nakoľko nebolo možné očakávať z jeho strany útok na život, zdravie, slobodu alebo zvlášť závažný útok na ľudskú dôstojnosť žalobkyne 1/, o čom svedčí aj skutočnosť, že ani v minulosti útoky tohto charakteru nenastali. Žalovaný nepopieral, že v ich vzťahu sa vyskytli mnohé problémy, však podľa jeho názoru žalobkyňa 1/ vzniknuté konfliktné situácie vykladá účelovo a vlastnou optikou, v niektorých prípadoch súd zavádzala, uvádzala nepravdivé tvrdenia. Žalovaný vníma ako jeden z ťažiskových dôvodov problémov vo vzťahu financovanie domácností a zabezpečovanie potrieb rodiny. Poukázal na to, že všetky potrebné financie zabezpečoval on, či už po narodení staršieho syna B. alebo mladšieho syna C.. Žalobkyňa 1/ sa totiž po skončení materskej dovolenky nepodarilo úspešne obnoviť podnikateľskú činnosť. V čase, keď mal starší syn - žalobca 2/ nastúpiť do 1. ročníka základnej školy, problémy gradovali kvôli nezhode žalobkyne 1/ a žalovaného ohľadne formy vzdelávania žalobcu 2/. Kým žalovaný je zástancom inštitucionálneho vzdelávania, žalobkyňa 1/ preferuje domáce sťahovanie. Uviedol, že jeho názor nebol pre žalobkyňu 1/ podstatný a nakoniec presadila domáce (individuálne) vzdelávanie u oboch synov, čoho dôsledkom bolo

aj jej tvrdenie, že sa kvôli tomu nemôže venovať podnikateľskej činnosti. Všetky náklady na domácnosť tak naďalej musel uhrádzať žalovaný.

8. Ohľadne nadobudnutých nehnuteľností žalovaný uviedol, že hypotekárny úver poskytnutý na ich kúpu a rekonštrukciu spláca výlučne on, taktiež uhrádza všetky náklady spojené s užívaním a prevádzkou rodinného domu (rekreačnej chalupy), vrátane opráv. Taktiež poukázal na to, že napriek tomu, že žijú v spoločnej domácnosti, riadne a včas uhrádza žalobkyni 1/ výživné na maloletých synov spolu vo výške 200,- € mesačne a taktiež hradí podstatnú časť nákladov spojenú so zabezpečením starostlivosti o žalobcov 2/ a 3/.

9. Žalovaný ďalej v odvolaní podal svoju verziu priebehu incidentov zo dňa 22.09.2019 a zo dňa 08.09.2023. Žalobkyňa 1/ v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia incident zo dňa 22.09.2019 popísala tak, že celá rodina mala ísť spoločne na výlet, no došlo k tomu, že žalovaný ju začal vyhadzovať z jeho auta zaparkovaného pred domom, v ktorom sedela spolu s deťmi zo slovami, aby vypadla a vyhodil z auta jej ruksak s osobnými vecami na zem. Jeho agresívne správanie vzbudilo u žalobkyne 1/ a v deťoch strach, preto chcela vybrať z autosedačky mladšieho syna. Následne ju žalovaný násilím zovrel oboma rukami okolo pliec ramien a vliekol ju cez mostík popred dom až ku vchodu, navrhovateľka sa bránila a snažila sa vymaniť z jeho násilného zovretia, avšak žalovaný mal fyzickú prevahu, bránil jej v pohybe a fixoval jej ruky, preto ho v sebaobrane kopla.

10. Žalovaný 1/ tento incident opísal tak, že sa s maloletými deťmi dohodol, že pôjdu na kolobežky a púšťať šarkany do G., avšak žalobkyňa 1/ bola z tohto plánu podráždená, pretože aj deň predtým bol žalovaný so starším synom v Bratislave, kde navštívili výstavu áut zn. Bugatti. Podľa žalovaného žalobkyňa 1/ psychicky nezvládla, že on chce opäť urobiť synom program a berie ich do G., mimo sféry jej vplyvu, čo vyústilo do fyzického útoku na žalovaného. Najskôr ho škriabala, potom hrýzla a kopala do rozkroku, z čoho bol šokovaný a keďže nevedel, ako jej agresivitu riešiť, kontaktoval políciu, ktorá ho inštruovala, aby podstúpil lekárske ošetrenie a následne mal daný incident ohlásiť na políciu. Žalobkyňa 1/ však navštívila políciu ako prvá, pričom lekárske ošetrenie podstúpila až o tri dni neskôr. V samotnej policajnej správe z daného dňa nie je spomenuté žiadne ublíženie na jej zdraví. Naopak žalobkyňa 1/ sa žalovanému opakovane vyhrážala, že nie je problém ho v spánku podrezať, aj keď má silovú prevahu. Navyše žalovaný považoval účelové uvádzanie manželských hádok ešte z roku 2019 sa irelevantné pre toto konanie, nakoľko ich rozdielne postoje boli dôvodom rozvodu manželstva v roku 2021. Podľa neho ide len o enormnú snahu žalobkyne 1/ vylúčiť ho zo života maloletých detí, čím sa mu opakovane aj v minulosti vyhrážala.

11. Incident zo dňa 08.09.2023 opísala žalobkyňa 1/ v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tým spôsobom, že napätie vo vzťahu so žalovaným súvisiace aktuálne predovšetkým s prebiehajúcim majetkovým vyporiadaním vyvrcholilo konfliktom zo dňa 08.09.2023, kedy žalovaného nahnevalo, že chystala a presúvala nábytok na sťahovanie a že vypratala jeho oblečenie z jej skriň, ktoré používal. Jeho reakciu považovala za neprimeranú, keďže na ňu kričal, nadával jej a fyzicky ju odtlačal svojim telom, bránil jej vo voľnom pohybe, vytrhol jej z ruky mobilný telefón a hodil ho na zem. Žalobkyňa 1/ sa snažila mu zabrániť vo vstupe do obývačky, kde boli deti. Následne sa jej žalovaný vyhrážal a kričal na ňu, že ak bude spať v noci na jeho gauči, tak ju zabije. Z obavy, že jej ublíži, zavolała políciu. Po jej príchode sa žalovaný ku svojmu správaniu voči žalobkyni 1/ priznal a polícia ho zo spoločnej domácnosti vykázala po dobu 14 dní.

12. Žalovaný oproti tomu v odvolaní uviedol, že žalobkyňa 1/ už od 01.09.2023 až do 08.09.2023 bez upozornenia a dohody s ním manipulovala s nábytkom v rodinnom dome, bezdôvodne ho presúvala, čím spôsobovala hluk. Bolo pritom počuť, ako nábytok ťahá po drevenej podlahe. Chcel predísť konfliktu, a preto žalobkyňu 1/ neupozornil na ničenie drevenej podlahy. Aby sa vyhol jej prítomnosti, zámerne do domácnosti prichádzal celý týždeň až neskoro večer. Mal za to, že po celý týždeň sa ho žalobkyňa 1/ snažila vyprovokovať. Dňa 08.09.2023 vyhádzala (t. j. nepoukladala na iné miesto, ale chaoticky s krikom a nadávkami) jeho veci zo skriň v rodinnom dome, pričom žalovaný dal verbálne najavo nesúhlas s konaním žalobkyne 1/. V rámci hádky, ktorá nasledovala, žalobkyňa 1/ žalovanému opakovane napľula do tváre, zámerne mu viackrát privrela zápästie pravej ruky do dverí, vykĺbila mu palec na ruke a poškriabala predlaktie ruky, ramena a brušnú stenu. Útok žalobkyne 1/ bol natoľko vážny, že žalovaný musel podstúpiť ošetrenie na urgentnom príjme v E. K. G. E. F., o čom predložil aj lekársku správu. Zranenia, ktoré utrpel, si vyžiadali liečenie po dobu 3 dní. Žalobkyni 1/ sa nič nestalo, neutrpela žiadne

zranenia. Týmto žalovaný poukázal na manipulatívne správanie sa žalobkyne 1/ a nesprávnosť úvah súdu prvej inštancie o jeho osobe. Dodal, že keby chcel, vzhľadom na fyzické rozdiely medzi ním a žalobkyňou 1/ sa mohol dôraznejšie brániť, zostal však pasívny a nechcel, nemal záujem žalobkyňu 1/ ublížiť. Žalovaný však nepoprel, že bol po verbálnom a fyzickom útoku žalobkyne 1/ na jeho osobu rozrušený a povedal jej slová, ktoré však nemyslel vážne a boli len verbálny prejavom jeho frustrácie zo správania sa a atakov žalobkyne 1/. Uviedol, že by jej v skutočnosti nikdy neublížil, tak ako jej neublížil doteraz počas dlhoročného spoločného bývania v rodinnom dome. Podľa jeho názoru konajúci policajti v daný deň nesprávne vyhodnotili situáciu, nekriticky prevzali za pravdivú účelovú argumentáciu žalobkyne 1/, a preto ho vykázali zo spoločného obydlija na dobu 14 dní. Za prejav nepravdivosti jej tvrdení ako celku považoval to, že polícia tvrdila, že je agresívny a pod vplyvom alkoholu, avšak po podrobení sa dychovej skúške táto bola s negatívnym výsledkom. Taktiež poukázal na závery znaleckého posudku vypracovaného pre účely konania o rozvode manželstva a úprave práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode, z ktorého vyplýva skutočnosť, že žalobkyňa 1/ je emočne labilná a má narušený kontakt s realitou, je pre ňu problematické posudzovanie situácií a vyvodzovanie záverov z diania, nadhodnocuje aspekty diania na úkor celostného vnímania. Účelovosť celého konania žalobkyne 1/ videl žalovaný aj v tom, že následne ani nepodala trestné oznámenie na žalovaného.

13. Žalovaný sa so žalobkyňou 1/ zhodol len v tom, že príčinou konfliktov medzi nimi bola neschopnosť dohodnúť sa na vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Bol však názoru, že tieto konflikty zámerne vyvolávala žalobkyňa 1/. Ich spory boli aj zdrojom konfliktu dňa 08.09.2023. Žalovaný mal zároveň za to, že neodkladný zásah súdu vo forme neodkladného opatrenia (už) nie je potrebný, nakoľko aktuálne došlo cestou právnych zástupcov žalobkyne 1/ a žalovaného k uzatvoreniu dohody o obsahu dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to okrem iného v tom zmysle, že rodinný dom (rekreačná chata), do ktorého má žalovaný uložený zákaz vstupu, nadobudne do výlučného vlastníctva práve on a žalobkyňa 1/ sa z rodinného domu do 31.10.2023 vysťahuje. Podotkol, že v súčasnosti je dohoda v pripomienkovom procese medzi právnyimi zástupcami a po jej podpise bude bezodkladne predložená ako dôkaz súdu. Žalovaný bol preto názoru, že v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia by ostal rodinný dom od 01.11.2023 neobývaný, nikto by sa o neho nestaral, nevykuroval ho, žalovaný by musel naďalej bývať v nájme, čo určite nie je cieľom a zámerom neodkladného opatrenia. Zároveň odstávaním sa žalobkyne 1/ mimo D. E. F. nebude ani objektívne možné, aby sa so žalovaným stretla, či už v rodinnom dome alebo mimo neho v obci. Žalovaný preto uzavrel, že uzatvorením dohody dôvod hádok a konfliktov odpadol.

14. V ďalšej časti odvolania sa žalovaný venoval tej časti výrokov nariadeného neodkladného opatrenia, ktorá sa týkala spoločných maloletých detí žalobkyne 1/ a žalovaného, t. j. žalobcov 2/ a 3/. Žalovaný opisoval jeho vzťah s maloletými deťmi ako pekný, mal za to, že deti majú strach zo žalobkyne 1/, ktorá je na nich nezdravo naviazaná, chce ich mať stále pod dohľadom a často s nimi manipuluje sledujúc svoje ciele. Poprel, že by synom vulgárne nadával, či ich ponižoval, psychicky, či fyzicky na nich útočil. Podľa neho žalobkyňa 1/ vytrháva jeho vyjadrenia z kontextu a účelovo ho vykresľuje ako alkoholika, čo sa nezakladá na pravde a o čom nepredložila ani žiaden dôkaz. Taktiež poprel, že by preferoval jedného syna pred druhým. Považoval za zarážajúce, že žalobkyňa 1/ napriek jej tvrdeniam, ako veľmi nevhodne sa od roku 2019 k nej a deťom správal, s ním ostala aj po rozvode viac ako 2 roky žiť v spoločnej domácnosti a neodišla bývať natrvalo mimo sféry tak nebezpečného vplyvu žalovaného, resp. sa k nemu opakovane vracala. Uviedol, že ho mrzí, že do ich sporu zatiahla aj maloleté deti a domáha sa obmedzenia styku jeho ako otca s nimi. Tvrdil, že nikdy nepoužil násilie voči maloletým deťom a nevidí dôvod, prečo by sa s nimi nemohol stýkať. Mal za to, že prerušenie vzťahu maloletých žalobcov 2/ a 3/ s ním ako otcom obzvlášť v ich veku môže mať na ich vzťah fatálne následky, môže dôjsť k takému odcudzeniu, ktoré už nebude možné v budúcnosti konvalidovať. Bol názoru, že žalobcovia 2/ a 3/ sú už dostatočne rozumovo zrelí a teda dokážu jasne formulovať svoj postoj a opísať prípadné nevhodné správanie sa žalovaného, resp. prejavíť nesúhlas so stretávaním sa s ním. Na záver mal za to, že v domácnosti žalovaného bude po odstávaní sa žalobkyne 1/ z nej vytvorené vhodné prostredie na budovanie a upevňovanie vzťahov medzi ním a žalobcami 2/ a 3/ v pokojnom harmonickom prostredí, nakoľko pominie dôvod konfliktov.

15. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil, návrh žalobcov 1/ až 3/ na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

16. Odvolanie žalovaného bolo doručené na vedomie právneho zástupcovi žalobcov.

17. Krajský súd v Banskej Bystrici v prvom rade v zmysle § 40 CSP, resp. § 5 CMP ex offio skúmal, či je funkčne príslušný na prejednanie a rozhodnutie o celom odvolaní žalovaného, t.j. o odvolaní žalovaného proti všetkým výrokom napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, resp. všetkým ich častiam. Zákonné obsadenie súdu je totiž v zmysle právnej teórie procesnou podmienkou konania, za splnenia ktorej môže súd vo veci (odvolania) konať a rozhodnúť. Zároveň je aj odrazom ústavného práva na zákonného sudcu zakotveného v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Týmto zákonom je napr. CSP, resp. CMP v spojení so zákonom č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z.z. a č. 757/2004 Z.z.) v platnom znení. Prípadná vada (odvolacieho) konania týkajúca sa tejto procesnej podmienky zakladá tiež dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP. Pojem zákonného sudcu je definovaný v § 3 ods. 3 a 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu. Zákonným sudcom je aj sudca určený podľa ods. 4. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

18. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na odbornú právnickú literatúru: „Teória civilného práva procesného rozoznáva vecné procesné podmienky...podmienky na strane súdu (právomoc, príslušnosť, zákonné obsadenie súdu – vada tejto podmienky je však reglementovaná samostatne v ust. § 365 ods. 1 písm. c) ... Zákonné obsadenie súdu považuje procesná teória za procesnú podmienku na strane súdu. ... Pre naplnenie ústavného práva na nezávislý a nestranný súd zákon umožňuje túto vadu konania odstrániť aj po vydaní meritórneho rozhodnutia. Jediným spôsobom zjednania nápravy je zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci na opätovné prejednanie v ústavne vyhovujúcom obsadení súdu. ... Požiadavka správneho obsadenia súdu znamená jeho obsadenie zákonným sudcom, t. j. sudcom daného úseku súdu, ktorému bola vec pridelená v súlade s rozvrhom práce náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom (§ 51Zsu).“ (Števeček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, strany 1237, 1239 a 1240).

19. Podľa § 34 ods. 1 CSP, ak ods. 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

20. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. Podľa § 111 písm. d) CMP v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o styku s maloletým.

22. Podľa § 3 ods. 5 písm. a) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Trenčíne je príslušný Krajský súd v Žiline.

23. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v piatom diele prvej hlavy druhej časti CMP.

24. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z.z. a č. 757/2004 Z.z.) v platnom znení sídlom Krajského súdu v Banskej Bystrici je mesto Banská Bystrica; jeho obvod tvoria obvody Okresného súdu Banská Bystrica, Okresného súdu Lučenec, Okresného súdu Rimavská Sobota, Okresného súdu Zvolen, Okresného súdu Žiar nad Hronom.

25. Podľa § 2 ods. 35 cit. zákona sídlom Okresného súdu Žiar nad Hronom je mesto Žiar nad Hronom; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica a Žarnovica.

26. Odvolací súd je názoru, že pokiaľ ide o časť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorou sa požaduje zákaz priblíženia, či zákaz kontaktovania mal. žalobcov 2/ a 3/, ktoré sú spoločnými deťmi žalobkyne 1/ a žalovaného, sa jedná podľa obsahu v podstate o požadovaný zákaz, resp. obmedzenie styku otca s maloletými deťmi. V zmysle § 111 písm. d) CMP o styku s maloletým súd rozhoduje v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých. Pri posudzovaní, či styk rodiča s mal. dieťaťom je v jeho záujme sa zohľadňujú kritéria uvedené v článku 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej aj „zákon o rodine“), kde sa okrem iného v písm. b), c), e) a h) uvádza, že pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Vychádzajúc z uvedeného je bežnou praxou súdov, že o zákaze, resp. obmedzení styku jedného z rodičov s mal. dieťaťom rozhodujú buď s poukazom na ust. § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 325 ods. 1 a 2 písm. g) a h) CSP, alebo aj bez výslovného odkazu na predmetné ustanovenia v rámci konania vo veci starostlivosti o mal. deti (bez ohľadu na to, či sa jedná o konanie o nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v zákaze styku pred začatím konania vo veci samej, alebo o konanie a rozhodovanie o nariadení neodkladného opatrenia o zákaze styku v rámci konania vo veci samej, kde sa okrem úpravy, obmedzení, resp. zákazu styku môžu riešiť aj ďalšie záležitosti týkajúce sa starostlivosti súdu o mal. deti (napr. zverenie do starostlivosti, výživné a pod.)). Vzhľadom na rozsah odvolania žalovaného smerujúceho proti všetkým výrokom uznesenia súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia (teda aj častiam III. a IV. výroku, ktorými bol žalovanému uložený zákaz priblíženia sa a kontaktovania vo vzťahu k mal. žalobcom 2/ a 3/), má odvolací súd s poukazom na ust. § 2 ods. 1, § 111 písm. d) a § 3 ods. 5 písm. a) CMP za to, že nie je funkčne príslušný rozhodnúť o odvolaní žalovaného v tomto rozsahu, preto tieto časti III. a IV. výroku napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie ponechal nedotknuté, o odvolaní proti nim nerozhodol. Funkčne príslušným na rozhodnutie o odvolaní žalovaného (otca mal. detí) v tomto rozsahu je Krajský súd v Žiline, nakoľko napadnuté uznesenie vydal súd prvej inštancie – Okresný súd Žiar nad Hornom so sídlom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici. Preto odvolací súd osobitným prípisom postúpi vec odvolania v tomto rozsahu riadiac sa ust. § 43 ods. 1 CSP, resp. § 6 ods. 1 CMP Krajskému súdu v Žiline.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené Krajský súd v Banskej Bystrici je funkčne príslušný podľa § 34 ods. 1 CSP a § 3 ods. 5 písm. a) CMP a contrario len na rozhodnutie o časti odvolania žalovaného smerujúceho proti I. a II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie o zákaze vstupu žalovaného do obydľia žalobcov 1/ - 3/, proti častiam III. a IV. výroku o zákaze priblíženia a kontaktovania žalobkyne 1/ a proti závislým častiam V. výroku o poučení žalovaného a IV. výroku o nároku žalobkyne 1/ voči žalovanému na náhradu trov konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, nakoľko sa jedná o vec nariadenia neodkladného opatrenia, o ktorej aj súd prvej inštancie rozhodoval bez nariadenia pojednávania, v rozsahu odvolania podľa § 379 CSP, z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a mimo nich podľa § 380 ods. 2 CSP v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok, ktoré vady nezistil, dospel k názoru, že daná časť odvolania žalovaného (ďalej už len „odvolanie“) nie je dôvodná, uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné (aj keď z formálnych dôvodov) v I. a II. výroku o zákaze vstupu žalovaného do nehnuteľností, v ktorých bývajú, resp. sa zdržiavajú žalobcovia 1/ - 3/, v časti V. výroku o poučení žalovaného o možnosti podať žalobu vo veci samej voči žalobkyňi 1/ na nevhodnosť uloženého zásahu v zmysle § 388 CSP zmeniť, nakoľko neboli splnené podmienky na potvrdenie ani zrušenie uznesenia súdu prvej inštancie v tomto rozsahu, v časti III. výroku o uložení žalovanému zákazu priblíženia sa k žalobkyňi 1/ na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov, s výnimkou prípadov nevyhnutnej potreby súbežnej účasti žalobkyne 1/ a žalovaného na procesných úkonoch pred orgánmi verejnej moci, a to v nevyhnutnom rozsahu a v časti IV. výroku o zákaze kontaktovania žalobkyne 1/ zo strany žalovaného písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdiť a v závislej časti IV. výroku o nároku žalobkyne 1/ voči žalovanému na náhradu trov konania (formálne) zmeniť v zmysle § 388 CSP z nasledovných dôvodov:

28. V prvom rade v rámci skúmania procesných podmienok ex offa sa odvolací súd zaoberal otázkou, či o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP rozhodol zákonný sudca. Na č. I. 62 spisu sa totiž nachádza úradný záznam, v ktorom sa uvádza, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 325 ods. 2 písm. e) CSP a iné) bol podaný na súd prvej inštancie v piatok 22.09.2023 o 16.14 hod. (č. I. 41), čiže v mimopracovnom čase. Uvedený návrh mal prevziať službukonajúci sudca a týmto úkonom sa mal stať aj zákonným sudcom. Prevzatie spisu službukonajúcim sudcom nebolo vykonané. Do senátu 5C (JUDr. Kasanová) bol návrh pridelený až 25.09.2023 o 7.15 hod. a bola mu pridelená sp. zn. 5C/73/2023 (č. I. 45). Dňa 25.09.2023 bolo vo veci aj rozhodnuté (č. I. 50). Následne je v úradnom zázname citované z Rozvrhu práce Okresného súdu Žiar nad Hronom pre rok 2023 - čl. III – spôsob určovania zákonného sudcu – bod 16/: „Podania vo veciach registra PPOm, Tp, C – nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) civilného sporového poriadku: d) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) civilného sporového poriadku, podaný v mimopracovnom čase, prevzme službukonajúci sudca, zabezpečí jeho prevzatie a vyznačenie v registri a týmto úkonom sa stáva zákonným sudcom na rozhodnutie o neodkladnom opatrení vo veci.“.

29. Podľa § 27 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v platnom znení predseda príslušného súdu vypracuje podľa konkrétnych podmienok súdu rozvrh služieb, v ktorom určí potrebný počet sudcov, ktorí budú ako sudcovia pre prípravné konanie v pracovnom čase, ako aj mimo neho v rámci pracovnej pohotovosti vykonávať úkony a vyhotovovať prvopisy rozhodnutí pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vrátane rozhodovania o príkaze na sledovanie osôb a vecí, o príkaze na vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov, o príkaze na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky a o príkaze na použitie agenta (ďalej len "osobitný zaisťovací úkon"), o príkaze na zistenie a oznámenie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke, o príkaze na zistenie a oznámenie obsahových údajov a prevádzkových údajov prenášaných prostredníctvom počítačového systému, o príkaze na vyšetrovanie duševného stavu obvineného, o príkaze na vyšetrovanie duševného stavu svedka, o príkaze na zatknutie, o návrhu na ustanovenie opatrovníka poškodenému, o návrhu na ustanovenie opatrovníka obvinenému, o ustanovení obhajcu podľa osobitného predpisu; v rozvrhu služieb určí aj ďalších sudcov pre prípravné konanie na zastupovanie v mimoriadnych prípadoch, napríklad počas práceneschopnosti.

30. Podľa § 28 ods. 1 cit. vyhlášky pracovnú pohotovosť pre sudcov pre prípravné konanie podľa § 27 ods. 1 určí predseda súdu v trvaní od skončenia pracovného času do začiatku pracovného času v nasledujúci deň a zabezpečí im prístup do budovy súdu a do súdnej kancelárie, k priamej telefónnej linke, faxu a úradnej pečiatke. Ak je to potrebné, určí pracovnú pohotovosť aj asistentom.

31. Podľa § 33 ods. 1 cit. vyhlášky ustanovenia § 27 a 28 sa primerane použijú aj pri rozhodovaní súdu o neodkladnom opatrení podľa osobitného predpisu (§ 325 ods. 2 písm. e) Civilného sporového poriadku); adresu a číslo telefónnej linky, na ktorej sú službukonajúci sudcovia dosiahnuteľní, predseda súdu oznámi príslušnému orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v obvode tohto súdu. Na túto adresu doručuje v čase trvania pracovnej pohotovosti orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately všetky písomnosti určené súdu, ak sa s nimi určený sudca nedohodne inak. Pri doručení písomností sudca alebo asistent potvrdí dátum a čas prevzatia svojím podpisom.

32. Podľa úvodných ustanovení Rozvrhu práce Okresného súdu Žiar nad Hronom na rok 2023 (ďalej aj „rozvrh práce súdu prvej inštancie“) je denný pracovný čas súdu od 7.00 do 15.00 hodiny. Týždenný pracovný čas sudcov je určený § 39 zákona číslo 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov a denný pracovný čas sudcu s povinnou prítomnosťou na pracovisku je v čase od 8.30 do 14.00 hodiny.

33. Odvolací súd má za to, že nakoľko službukonajúci sudca sa stáva zákonným sudcom na rozhodnutie o (časti) návrhu na nariadenie neodkladného opatrení podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP napadnutom v mimopracovnom čase vykonaním úkonu - prevzatím spisu a vyznačením v registri, v dôsledku nevykonania tohto úkonu (aj keď v rozpore s rozvrhom práce súdu prvej inštancie a cit. vyhláškou) sa službukonajúci sudca nestal zákonným sudcom na rozhodnutie o tomto návrhu na neodkladné opatrenie napadnutom na súd prvej inštancie v mimopracovnom čase – v piatok 22.09.2023 o 16.14 hod. a vo veci tak rozhodla zákonná sudkyňa JUDr. Kasanová, ktorej bol spis pridelený v pondelok 25.09.2023

(aj keď rozhodla po zákonom stanovenej lehote 24 hodín od doručenia návrhu na súd prvej inštancie stanovenej § 328 ods. 2 veta druhá CSP, na čom však nemožno pričítať zavinenie zákonnej sudkyňi, keďže táto nebola v rozhodnom období službukonajúcim sudcom a spis jej bol pridelený na rozhodnutie až dňa 25.09.2023).

34. K samotným odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP odvolací súd uvádza:

35. Odvolací súd považuje uloženie zákazu vstupu žalovaného do rodinného domu (rekreačnej chaty) a k nej prináležiacim pozemkom, ktoré spolu tvoria obydlie, v ktorom v čase vydania neodkladného opatrenia bývala, resp. zdržiavala sa žalobkyňa 1/ spolu so žalobcami 2/ a 3/ (táto skutočnosť žalovaným v odvolaní spochybnená nebola) za dôvodné. Z úradného záznamu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiari nad Hronom, odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie Policajného zboru Nová Baňa č. p.: ORPZ-ZH-OPP7-130/2023-P zo dňa 09.09.2023 vyplýva, že k poraniam žalovaného podľa verzie žalobkyne 1/ uvedenej privolanej policajnej hliadke, došlo tým, že menovaná sa chcela pred exmanželom ukryť do obývačky, do ktorej sa jej podarilo vojsť, avšak nepodarilo sa jej zatvoriť za sebou dvere, nakoľko jej v tom exmanžel bránil tým, že vložil medzi dvere a zárubňu obývačky ruku. Žalovaný po privolaní policajnej hliadky potvrdil, že exmanželke skutočne povedal, že ju zabije, keď bude spať na gauči, avšak bolo to v amoku a nemyslel to vážne. Taktiež zdôraznil, že exmanželka má na vzniku celej situácie tiež svoj podiel viny, poškriabala ho na predlaktiach a bruchu. Ani v odvolaní agresívne verbálne násilie voči žalobkyňi 1/ žalovaný nepopieral. Z uvedeného úradného záznamu a tvrdení žalobkyne 1/ teda vyplýva, že k poraniam žalovaného mohlo dôjsť aj v dôsledku sebaobrany žalobkyne 1/. V lekárskej správe predloženej žalovaným sa len konštatujú poranenia žalovaného a uvádza, že pacient údajne bol napadnutý manželkou, privrela mu pravé zápästie medzi dvere, rukami poškriabala pravé predlaktie a rameno a brušnú stenu, vykĺbila mu palec LHK, lekárska správa však nepotvrďuje, že k poraniam žalovaného tak skutočne došlo. Vzhľadom na protichodné tvrdenia žalobkyne 1/ a žalovaného 2/ ohľadne okolností incidentu zo dňa 08.09.2023 ako aj s prihliadnutím na to, že žalovaný už bol v minulosti postihnutý za násilné správanie, ktorého sa dopustil voči žalobkyňi 1/ vo forme priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, podľa názoru odvolacieho súdu policajná hliadka správne vyhodnotila situáciu, keď vykázala v zmysle § 27a zákona o Policajnom zbore žalovaného zo spoločnej domácnosti, nakoľko bola splnená podmienka dôvodného podozrenia z násilného správania sa minimálne voči žalobkyňi 1/, ktorá v tejto spoločnej domácnosti v tom čase bývala, resp. zdržiavala sa. Taktiež pre vydanie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP postačuje osvedčenie, že strana sporu (žalovaný) je dôvodne podozrivý z násillia vo vzťahu k osobe, ktorá v dome alebo byte býva (žalobkyňa 1/). Pre účely nariadenia tohto neodkladného opatrenia sa teda nevyžaduje preukázanie násillia bez akýchkoľvek pochybností. Žalovaným v odvolacom konaní predložený znalecký posudok, resp. len fotokópia jeho časti popisujúcej vlastnosti manželky, neuvádza príčiny emočnej labilitity žalobkyne 1/, medzi ktorými môže (ako aj nemusí) byť aj dlhodobý stres, či vystavenie dlhodobému fyzickému, či psychickému násilliu. Žalovaný nepredložil tú časť znaleckého posudku, ktorá pojednáva o jeho vlastnostiach, o jeho osobnosti. Taktiež samotná skutočnosť, že žalobkyňa 1/ po incidente zo dňa 08.09.2023 nepodala na žalovaného trestné oznámenie, nedokazuje, že k násilliu zo strany žalovaného voči žalobkyňi 1/ nedošlo, najmä ak sa vec (v zmysle úradného záznamu policajnej hliadky) následne riešila ako podozrenie zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ku ktorej bol žalovaný po opustení domu vyzvaný na podanie vysvetlenia na OO PZ v Novej Bani.

36. Odvolací súd sa však nestotožňuje s názorom žalobkyne 1/, resp. jej právneho zástupcu uvedeným v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, že na rozdiel od neodkladného opatrenia nariadeného podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP, ktoré je neodkladným opatrením dočasného charakteru, nakoľko sa ním nariaďuje, aby strana sporu nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. f) CSP je neodkladným opatrením trvalého charakteru, nakoľko sa ním len nariaďuje, aby strana sporu nevstupovala do domu alebo bytu a slovo „dočasne“ sa pri tomto druhu neodkladného opatrenia v zákonomnom texte nenachádza. Podľa názoru odvolacieho súdu a priori nemožno konštatovať, že neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. f) CSP je neodkladným opatrením trvalého charakteru. Vychádza z toho, že právna úprava neodkladných opatrení neuvádza, že by niektoré z neodkladných opatrení vymenovaných príkladom v § 325 ods. 2 CSP (s výnimkou neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP) mali charakter dočasnej a iné trvalej úpravy pomerov. Skutočnosť, či nariadené neodkladné opatrenie má dočasný alebo trvalý charakter vždy závisí od okolností konkrétneho prípadu. Vyplýva to podľa názoru odvolacieho súdu z ustanovenia § 336 ods. 1 CSP, kde sa uvádza, že súd žalobcovi neuloží povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej, najmä ak je predpoklad, že

neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Vyhodnotenie tohto predpokladu však závisí od konkrétnych okolností prípadu, nie od druhu neodkladného opatrenia. Inak povedané neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. e) by mohlo byť dočasného charakteru, aj keby jeho dočasnosť nebola *expres verbis* (výslovne) vyjadrená slovom „dočasne“. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevyplýva, z akého dôvodu sa požaduje nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP práve do 30.11.2023 a nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. f) CSP od 01.12.2023. Podľa názoru odvolacieho súdu je neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP *lex specialis* vo vzťahu k neodkladnému opatreniu podľa § 325 ods. 2 písm. f) CSP. Neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. f) CSP je totiž koncipované širšie, nakoľko sa jednak zákaz vstupu alebo obmedzeného vstupu vzťahuje nielen na dom alebo byt, ale aj na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje ohrozená osoba a jednak podmienkou nariadenia tohto neodkladného opatrenia je všeobecnejšia podmienka, že strana sporu telesnú alebo duševnú integritu tejto osoby ohrozuje svojim konaním. Neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP je koncipované užšie, nakoľko sa vzťahuje len na dom alebo byt (obydlie) a pod ohrozujúcim konaním špecifikuje len dôvodné podozrenie z násilia, čo je pojem užší. Odvolací súd na podporu tohto názoru poukazuje na odbornú právnickú literatúru, kde sa uvádza: „Obdobne ako pri neodkladnom opatrení v zmysle § 325 ods. 2 písm. e) CSP, musí mať súd za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje. V tom sa účel neodkladných opatrení podľa písm. e) a písm. f) do určitej miery prekrýva. Kvalitatívne požiadavky na osvedčenie rozhodujúcich skutočností budú vždy determinované konkrétnymi okolnosťami prípadu *ad hoc*.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha: CH.Beck, 2016, s. 1098). Vzhľadom na uvedené odvolací súd pristúpil k formálnej zmene I. a II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie, ktoré zlučil do jedného bez dátumového ohraničenia trvania nimi uloženého zákazu vstupu žalovaného do nehnuteľností, do obydlija žalobkyne 1/ - 3/, nakoľko minimálne vo vzťahu k žalobkyni 1/ je žalovaný dôvodne podozrivý z násilia. To však neznamená, že bez časového ohraničenia zákazu má neodkladné opatrenie charakter trvalej úpravy pomerov medzi stranami sporu. Podľa obsahu sa v podstate jedná o potvrdenie I. a II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie. Právne posúdenie dôvodu, pre ktorý bolo toto neodkladné opatrenie nariadené (§ 325 ods. 2 písm. e) CSP) je vecou súdu, nemá však v tomto prípade vplyv na vecnú správnosť tejto výrokovej časti napadnutého uznesenia. V ostatnom teda odvolací súd v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje na odôvodnenie uznesenia súdu prvej inštancie vo vzťahu k jeho I. a II. výroku, s ktorým sa vo vzťahu k žalobkyni 1/ stotožňuje.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže žalobkyňa 1/ osvedčila skutočnosť, že môže byť konaním žalovaného ohrozená (na rozdiel od neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. f) CSP je zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. g) a h) CSP len potencialita ohrozenia, nie samotné ohrozenie, nakoľko v § 325 ods. 2 písm. g) a h) CSP sa neuvádza, že osoba je takýmto konaním ohrozená, ale že môže byť takýmto konaním ohrozená), ak obostojí zákaz vstupu od obydlija (nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP), musí obstáť aj nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. g) a h) CSP, preto odvolací súd ako vecne správne potvrdil časti III. a IV. výroku uznesenia súdu prvej inštancie o zákaze priblíženia sa žalovaného k žalobkyni 1/ a kontaktovania žalobkyne 1/ zo strany žalovaného v rozsahu tam vymedzenom.

38. Vzhľadom na znenie ust. § 325 ods. 2 písm. e) CSP je odvolací súd názoru, že neodkladné opatrenie nariadené podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP je neodkladným opatrením, ktoré len dočasne upravuje pomery medzi stranami sporu (žalobkyňou 1/ a žalovaným). Preto odvolací súd zmenil aj od I. a II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie závislú časť V. výroku, ktorou súd prvej inštancie poučil žalovaného, že môže podať žalobu vo veci samej voči žalobkyni 1 / na nedôvodnosť uloženého zásahu v zmysle § 337 ods. 1 CSP. Odvolací súd je toho názoru, že žalobkyni 1/ mala byť uložená povinnosť podať žalobu vo veci samej voči žalovanému, a to konkrétne žalobu podľa ustanovenia § 146 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. *Občiansky zákonník v platnom znení* (ďalej aj „OZ“), podľa ktorého ak sa z dôvodu fyzického alebo psychického násilia alebo hrozby takého násilia vo vzťahu k manželovi alebo k blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo byte, stalo ďalšie spolužitie nezniesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov obmedziť užívacie právo druhého manžela k domu alebo bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva, prípadne ho z jeho užívania úplne vylúčiť. Odvolací súd podotýka, že aj keď bezpodielové spoluvlastníctvo manželov k rekreačnej chate a príslušným pozemkom zaniklo dňom právoplatnosti rozsudku o rozvoze ich manželstva (§ 148 ods. 1 OZ),

tieto sú v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov, až kým nedôjde k jeho vyporiadaniu či už dohodou bývalých manželov, súdnou cestou alebo zo zákona (§ 149 OZ). V zmysle účelu sledovaného touto právnou normou preto žalobu podľa § 146 ods. 2 OZ môže podať aj bývalá manželka proti bývalému manželovi. Aktívne vecne legitimovaným na podanie tejto žaloby je manžel, resp. manželka, ktorý sa domáha obmedzenia užívacieho práva druhého manžela k domu alebo bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva, prípadne jeho úplného vylúčenia z jeho užívania. Občiansky zákonník nemá ustanovenie, podľa ktorého by sa bolo možné domáhať prinavrátania užívacieho práva zo strany manžela, ktorému bol (neodkladným opatrením) uložený zákaz vstupu do obydlija. Preto odvolací súd uložil žalobkyňi 1/ povinnosť v zmysle § 336 ods. 1 a 2 CSP podať v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia žalobu vo veci samej - žalobu podľa § 146 ods. 2 OZ proti žalovanému. Odvolací súd zároveň poukazuje na ustanovenie § 336 ods. 3 CSP, podľa ktorého súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

39. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že situácia je iná, pokiaľ súd neodkladným opatrením de facto zakázal styk žalovaného (otca) so žalobcami 2/ a 3/ (jeho maloletými deťmi), nakoľko tu má žalovaný zákonnú možnosť domáhať sa zmeny stavu nastoleného neodkladným opatrením podaním návrhu vo veci samej - návrhu na úpravu styku s maloletými deťmi podľa § 25 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon o rodine“) v spojení s § 26 a § 36 ods. 1 zákona o rodine. Časť V. výroku o poučení žalovaného podať žalobu (návrh) na nedôvodnosť zákazu priblíženia sa a kontaktovania žalobcov 2/ a 3/ zo strany žalovaného závislú od príslušných častí III. a IV. výroku uznesenia súdu prvej inštancie však odvolací súd ponechal nedotknutú vzhľadom na absenciu jeho funkčnej príslušnosti z dôvodov uvedených vyššie.

40. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukazuje na to, že sa medzičasom mali so žalobkyňou 1/ prostredníctvom ich právnych zástupcov dohodnúť na obsahu dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čím dôvod konfliktov odpadol, odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 329 ods. 2 CSP, podľa ktorého pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Pre rozhodnutie o odvolaní proti neodkladnému opatreniu teda nie sú rozhodujúce (skutkové) skutočnosti, ktoré nastali po vydaní neodkladného opatrenia. Navyše súd prvej inštancie poučil žalovaného, že neodkladné opatrenie možno na návrh niektorej z procesných strán zrušiť, ak odpadnú dôvody pre ktoré bolo nariadené. Uvedené vyplýva z ustanovenia § 334 CSP. Žalovanému teda nič nebráni po upustení spoločnej domácnosti žalobkyňou 1/ alebo po definitívnom uzavretí dohody o vyporiadaní BSM a na jej základe povolení vkladu jeho výlučného vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností podať návrh na zrušenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k uloženému zákazu vstupu do obydlija, nakoľko žalobkyňa 1/ stratí vlastnícke, a tým aj užívacie právo k nehnuteľnostiam. Navyše žalovaný „dohodu o obsahu dohody o vyporiadaní BSM“, ani samotnú definitívnu dohodu o vyporiadaní BSM k odvolaniu ani doposiaľ nepredložil.

41. V zmysle § 379 písm. a) CSP odvolací súd preskúmal aj od vyššie uvedených výrokov vo veci samej závislú časť VI. výrok o nároku žalobkyne 1/ na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalovanému. Návrhu žalobkyne 1/ na nariadenie neodkladného opatrenia bolo v podstate v rozsahu, ktorý sa jej týka, vyhovené v celom rozsahu, nakoľko odvolací súd I. a II. výrok uznesenia súdu prvej inštancie zmenil (ako už bolo uvedené vyššie) len z formálnych dôvodov a III. a IV. výrok v častiach týkajúcich sa žalobkyne 1/ potvrdil. Jedná sa teda svojou povahou o potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu vo vzťahu k veci samej. Možno preto konštatovať, že plný úspech v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia mala žalobkyňa 1/. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil pomer úspechu žalobkyne 1/ a žalovaného v konaní, keď časťou VI. výroku vyslovil, že žalobkyňa 1/ má voči žalovanému nárok na náhradu trov (prvoinštančného) konania v rozsahu 100% vzhľadom na jej plný úspech vo veci. Odvolací súd je však zároveň názoru, že súd prvej inštancie rozhodol nevykonateľným výrokom, v ktorom neuložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyňi 1/ trovy konania a neuviedol, v akej lehote má byť náhrada trov konania zaplatená. Zmena výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania teda súvisí s nesprávne formulovaným výrokom, v ktorom absentovali tieto údaje. O výške náhrady trov prvoinštančného konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Z tohto dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 CSP od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania. V časti VI. výroku týkajúceho sa nároku žalobkyne 1/ na náhradu trov konania voči žalovanému bolo

preto uznesenie súdu prvej inštancie formálne zmenené podľa § 388 CSP. Obsahovo ide o totožné rozhodnutie opierajúce sa o ustanovenie § 255 ods. 1 CSP.

42. Uznesenie odvolacieho súdu podľa obsahu potvrdzujúce uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je v tomto prípade rozhodnutím, ktorým sa odvolacie konanie končí. Odvolací súd preto aplikujúc ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol taktiež podľa zásady uvedenej v § 255 CSP vzhľadom na plný úspech žalobkyne 1/ aj v odvolacom konaní, nakoľko odvolanie žalovaného je nedôvodné. Aj o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia v zmysle § 262 ods. 2 CSP. Z toho dôvodu určil odvolací súd aj začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 CSP od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

43. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C .s p.)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP)

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP, resp. dovolanie má vady podľa § 429 CSP napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 CSP v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) CSP v spojení s § 436 ods. 1 CSP).